

ДНІПРОПЕТРОВСЬКА АКАДЕМІЯ МУЗИКИ ім. М. ГЛІНКИ

Кафедра «Вокально-хорове мистецтво та музикознавство»

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФАХ

Галузь знань	02 «Культура і мистецтво»
Спеціальність	025 «Музичне мистецтво»
Рівень вищої освіти	перший
Ступінь вищої освіти	бакалавр

спеціалізація «Естрадний спів»

Дніпро, 2019

Інформація про викладача

Викладач Писаренко Юлія Василівна
Посада Старший викладач кафедри «Вокально-хорового мистецтва»
Місце Дніпропетровська академія музики ім. М.Глінки
роботи
Адреса м. Дніпро, вул. Ливарна 10, каб. 348
кафедри
Контактний 0956933122
телефон
Електрона Jazz.julia16@gmail.com
адреса
Консультації Вт .11:00-14:00
Пт. 11.00-14:00
м. Дніпро, вул. Ливарна 10, каб. 348

1. АНОТАЦІЯ

Програма вивчення навчальної дисципліни «Фах» складена відповідно до Стандартів вищої освіти 2019 року; рівень вищої освіти – перший, ступень вищої освіти – бакалавр, галузь знань – 02 «Культура і мистецтво», спеціальність - 025 «Музичне мистецтво»

В процесі вивчення дисципліни «Естрадний спів» бакалавр повинен отримати низку знань історичного розвитку вокально-джазової культури, вивчити історію та популяризувати українську культуру, здобути професійні вокальні навички, накопичити музично-слуховий досвід та відточити свою виконавську майстерність на публічних виступах.

Засвоєння отриманих теоретичних знань відбувається на індивідуальних заняттях та при виконанні самостійної роботи (підготовка до індивідуальних занять, підготовка до контрольних заходів та опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях).

Рік (курс) підготовки: I – IV. Семестри: 1 – 8	
Кількість кредитів ECTS: 22 (660 годин)	
Кількість змістових модулів: 16	
Вид заняття:	Кількість годин:
індивідуальні	310
самостійна робота	350
Кількість тижневих годин:	2

2. ХАРАКТЕРИСТИКА ТА ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни «Фах» – підготовка фахівців високої кваліфікації по спеціальності «Естрадний спів», яка обґрунтована тим, що цей жанр потребує значної кількості фахівців з вищою освітою у галузі музичного естрадного мистецтва в Україні. Це зумовлено потребами концертних організацій, начальних закладів, де існують естрадні відділення.

Завдання дисципліни – сприяти всебічному розвитку виконавської майстерності, досягненню фахівцями високого професійного рівня.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:

- будову голосового апарату;
- основи співацького дихання;
- особливості естрадно-джазової гармонії;
- етапи історичного розвитку джазового та естрадного мистецтва;
- методи постановки голосу, розвитку вокальної техніки і культури співацького звуку;
- орієнтуватися в джазових стилях: блюз, свінг, бі-боп, хард-боп, фри-джаз, джаз-рок, фанк, есід-джаз, соул, ню-джаз, латино-джаз.
- специфіку роботи над технікою скет-вокалу;
- термінологію, що склалася в мистецтвознавстві та джазовому виконавстві; – сутність психофізіологічних процесів концертно-виконавської діяльності;
- професійні, творчі чинники виконавства;
- особливості засвоєння та виконання інструктивно-технічного матеріалу (гами, вправи, етюди, вокалізи);
- теорію та практику виконавської майстерності;
- методiku викладання спеціальних дисциплін та історію музичного виконавства;

Студент має вміти:

- володіти вокальними техніками (гроулінг, скримінг, вібрато, глісандо, фальцет, йодль, штробас, драйв, субтон, обертоновий спів) та вільно володіти співацьким апаратом, вміти співати у супроводі та a capella;
- формувати індивідуальну вокально-виконавську манеру співу;
- імпровізувати та інтерпретувати вокальні твори;
- володіти методикою викладання співу у вищій школі;
- володіти методикою роботи над вокальними вправами, вокалізами, творами різної форми, жанру, стилю;
- володіти грою на фортепіано;
- володіти джазовим фразуванням, англійською орфоєпією та технікою виконання синкоп;
- формувати власний репертуар, власний стиль та акторську поведінку на сцені;

- аналізувати музичний твір, мелодичну та гармонічну структуру;
- вільно відтворювати будь-яку імпровізацію за даним зразком;
- гармонізувати та вільно виконувати мелодію естрадно-джазового змісту;
- виконувати вокальні твори в різних джазових стилях: блюз, свінг, бі-боп, хард-боп, фри-джаз, джаз-рок, фанк, есід-джаз, соул, ню-джаз, латино джаз;
- виконувати на високопрофесійному рівні твори різних стилів та жанрів світового надбання класичної та джазової музики;
- використовувати різноманітні творчі форми концертно-виконавської діяльності;
- вільно орієнтуватись в стильовій та жанровій приналежності творів;
- планувати та впроваджувати творчий процес роботи над твором;
- вільно читати нотний текст;
- застосовувати загальні та спеціальні вокально-педагогічні методи:
  - загальні:
    - концентричний – зосереджений на співі у «примарній зоні» для формування базових вокальних навичок;
    - пошуковий – направлений на організацію пошуково-творчої діяльності, самостійний аналіз музичного та поетичного тексту, пошук виразних засобів для створення власної інтерпретації;
    - фонетичний – націлений на формування тембру голосу;
    - метод уявного або внутрішнього співу – спрямований на активізацію слухової уваги, що спрямований на сприйняття й запам'ятовування еталону звучання;
    - порівняльний аналіз – скерований на порівнянні різних зразків звучання голосу;
  - спеціальні методи формування вокально-джазової культури: накопичення музично-слухового досвіду у галузі джазової музики, порівняння вокальних мотивів та імпровізацій різних виконавців; виконавський аналіз джазових творів – слухання, аналіз, підбір на слух копіювання голосом, метроритмічні вправи на розвиток чуття ритму, виховання базових елементів джазового співу, творчі вокально – джазові завдання – інтерпретація та імпровізація в джазовому стилі.

Зміст екзаменаційних вимог та репертуарний план з дисципліни «Фах» розроблено відповідно до сучасного професійного рівня володіння виконавським мистецтвом, а також з урахуванням міжпредметних зв'язків з іншими навчальними дисциплінами, такими як «Оркестровий клас», «Клас ансамблю», «Методика викладання», «Історія виконавського мистецтва», «Концертно-виконавська практика» та інші.

3. КОМПЕТЕНТНОСТІ

Загальні: Здатність працювати самостійно, виявляти ініціативу та лідерські якості.

Фахові:

1. Здатність розуміти базові теоретичні та практичні закономірності музичного мистецтва, усвідомлювати його художньо-естетичну природу.
2. Здатність здійснювати виконавську діяльність на базі професійних знань та навичок гри на музичному інструменті (сольного співу), оркестрової та ансамблевої гри (ансамблевого співу/хорового співу), репетиційної роботи та концертних виступів.
3. Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності, аргументовані знанням музичних стилів різних епох та володінням техніками, прийомами та виконавськими методиками.
4. Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності та спроможність до її вдосконалення через застосування відповідних практичних і репетиційних методик.
5. Здатність інтегрувати професійні знання та навички і використовувати їх в процесі творчої діяльності по створенню, інтерпретації, аранжуванню, перекладу музики, звукорежисерської практики обробки звуку.
6. Здатність здійснювати диригентську діяльність на базі професійних знань та навичок керівництва музичним колективом, репетиційної роботи та концертних виступів.
7. Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу у музикознавчій, виконавській, диригентській, композиторській, педагогічній діяльності.
8. Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій, історичних та культурологічних процесів розвитку музичного мистецтва в музикознавчій, виконавській, диригентській, композиторській, педагогічній діяльності.
9. Здатність оперувати професійною термінологією в сфері фахової діяльності виконавця / музикознавця / композитора/ диригента / викладача.
10. Здатність збирати, аналізувати та синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації.

4. ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

1. Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом (голосом) на належному фаховому рівні під час виконавської (диригентської) діяльності.
2. Демонструвати володіння техніками, прийомами та методиками виконавській (академічній, джазовій, естрадній тощо) діяльності, знання музичних стилів та репертуару.
3. Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.

4. Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.
5. Винаходити оптимальні шляхи вирішення виконавських проблем, відтворювати емоційно-образний зміст музичного твору під час виконавської та диригентської діяльності, створювати художній образ за допомогою комплексу музичних виражальних засобів.
6. Демонструвати володіння теоретичними та практичними основами інструментування, аранжування музики та композиції, вміння здійснювати переклад музичних творів для різних колективів (оркестру, ансамблю, хору).
7. Застосовувати теоретичні знання та навички в редакторській, менеджерській, лекторській та звукорежисерській практичній діяльності.
8. Використовувати базові методи та прийоми викладання гри на інструменті / вокалу / диригування / теорії, історії музики / композиції.

5. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Методи художньої демонстрації та художнього ілюстрування, метод створення індивідуального репертуару, консультування, збирання інформації, анотації, моделювання, апробація виступу, метод наочно-слухового показу (демонстраційний метод), метод пластичного інтонування, дедуктивні, аналітичні, частково-пошукові, постановка проблеми, методи синхронічного та діахронічного аналізу творів, робота з текстами, компаративні методи, метод емоційної драматургії, метод-ототожнення, метод роздуму про музику, метод життєвих асоціацій, метод накладення, опрацювання дискусійних питань, інтерактивні методи, дискусія, метод змістовного аналізу музичного твору, відчуття стилю та жанру, робота в ансамблі чи оркестрі, інформаційно-узагальнюючий метод, пояснювально-стимулюючий.

6. РОЗПОДІЛ ГОДИН ТА ТЕМ ЗА ВИДАМИ ЗАНЯТЬ

I – III курси			
I, V, IX семестри		II, VI, VIII семестри	
Змістовий модуль I, V, IX	модулі II, VI, X (екзамен)	Змістовий модуль III, VII, VIII	модулі IV, VIII, XII (екзамени)
Пісня різних народів світу або світовий хіт; технічний залік читання нот з листа	1. Твір з мюзиклу або пісня народів світу; 2. Джазовий стандарт	Світовий хіт або джазовий стандарт; технічний залік читання нот з листа	1. Твір з мюзиклу або світовий хіт; 2. Джазовий стандарт
IV курс			
VII семестр		VIII семестр	
Змістовий модуль XIII	модуль XIV (екзамен)	Змістовий модуль XV	модуль XVI (атестація)
Пісня народів світу або світовий хіт	1. Твір з мюзиклу або пісня народів світу, 2. Джазовий стандарт	Світовий хіт або твір з мюзиклу	1. Пісня з мюзиклу, 2. Світовий хіт, 3. Джазова композиція

Дисципліна «Фах» відноситься до «Дисципліни спеціальної (фахової) підготовки», вивчається з I-VIII семестр навчання та входить до атестації здобувачів вищої освіти освітнього ступеню бакалавр за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво». На вивчення дисципліни відведено 22 кредити ECTS; що становить 660 годин запланованого обсягу; з яких 310 індивідуальних годин та 350 годин самостійної роботи студента.

Кількість тижнів у семестрах:

I семестр	17 тижнів
II семестр	23 тижнів
III семестр	17 тижнів
IV семестр	23 тижнів
V семестр	17 тижнів

VI семестр	23 тижнів
VII семестр	17 тижнів
VIII семестр	18 тижнів

Студент отримує кваліфікацію 2320 Викладач професійного навчально-виховного закладу, 2453.2 Артист-вокаліст (естради), 2453.2 Артист ансамблю (вокально-інструментального)

7. САМОСТІЙНА РОБОТА

з/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	3
1.	Удосконалення виконавської майстерності за рахунок освоєння класичного репертуару, гам, етюдів та вправ, навичок читання нот з листа. Виконавський аналіз концертної програми та її підготовка до виступу.	35
2.	Знайомство з кращими зразками виконання творів видатними майстрами світового джазового мистецтва.	25
3.	Самостійне опрацювання студентами літератури з теорії та методики викладання сольного співу.	21
4.	Спостереження за діяльністю викладачів сольного співу та аналіз методів роботи над вокальними вправами та вокалізами ..	25
5.	Добір і систематизація вокально-технічних вправ і вокалізів. Відпрацювання методів роботи над ними.	15
6.	Робота із збірками вокальних творів. Аналіз вокального репертуару	15
7.	Осмислення художнього образу твору та відпрацювання вокальних складностей.	25
8.	Робота над джазовим фразуванням, англійською орфоєпією та технікою виконання синкоп.	20
9.	Робота над вокальними техніками (гроулінг, скримінг, вібрато, глісандо, фальцет, йодль, штробас).	30
10.	Жанрово-стильові основи підготовки естрадно джазового співака. Спів композицій в різних стилях (Blues, Cool Jazz, Swing, Smooth, World music, Bi-Bop, Bossa-Nova, Downbeat, R&B, Modal, Medium, Slow Jazz, Funk, Latin Samba, Jazz Lounge, Soul Jazz, Free, Fusion, Hard-Bop.	30

11.	Опрацювання метро-ритмічних вправ на розвиток відчуття ритму джазових творів, вправи для виховання базових елементів джазового співу.	25
12.	Порівняння вокальних мотивів та імпровізації різних виконавців . Вміло виконувати джазову імпровізацію в різних стилях.	25
13.	Творча індивідуальність сучасного виконавця естрадної та джазової музики. Пошук власного репертуару, власного стилю.	38
14.	Практика роботи з оркестром. Спів з джазовим оркестром.	21

8. КОНТРОЛЬ ТА ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Контрольні заходи включають поточний та підсумковий контроль.

Контрольні заходи проводяться у формі академічного концерту з метою оцінки результатів підготовки концертної програми. Результати змістового модулю та семестрового контролю підсумовуються та виводиться загальний бал. Змістовий модуль проводиться у формі академічного концерту з метою оцінки результатів підготовки концертної програми протягом семестру, а також технічного заліку (гами, етюди, вправи, читання нот з листа).

Змістовий модуль – мах. 30 %

Технічний залік, читка нот з листа – мах. 20 %

Підсумковий модуль (екзамен): атестація у формі екзамену, який складається з двох розгорнутих композицій.

Екзамен – мах. 50 %.

Порядок переведення рейтингових показників успішності у європейські оцінки ECTS

Підсумкова кількість балів (мах – 100)	Оцінка за 4-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
1 – 34	«незадовільно» (з обов'язковим повторним курсом)	F
35 – 59	«незадовільно» (з можливістю повторного складання)	FX
60 – 68	«достатньо»	E

69 – 74	«задовільно»	D
75 – 81	«добре»	C
82 – 89	«дуже добре»	B
90 – 100	«відмінно»	A

Семестрова оцінка складається з результатів технічного заліку, академічно-концертного змістового модулю та контролю наприкінці семестру.

Оцінка з технічного заліку (100 б.) становить 20% семестрової оцінки, оцінка по змістовому модулю (100 б.) – 30%, а оцінка з академічно-концертного заліку наприкінці семестру (100 б.) – 50%.

Семестрова оцінка складається шляхом складання трьох оцінок помножених на % коефіцієнт (0,2; 0,3; 0,5)

Наприклад: $(80 \cdot 0,2) + (90 \cdot 0,3) + (100 \cdot 0,5) = 93$.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Антонюк В. Українська вокальна школа: етнокультурологічний аспект : Монографія. Київ: Українська ідея, 2001. 144 с.
2. Давидов М. А. Наукові перспективи української вокальної школи. Музикознавчі записки. 2004. № 2.
3. Мошков К.В. Великі люди джазу. Том 1. Санкт-Петербург, Москва, Краснодар: Лань, 2012. 672 с.
4. Мошков К.В. Великі люди джазу. Том 2. Санкт-Петербург, Москва, Краснодар: Лань, 2012. 642 с.
5. Прохорова Л. В. Українська естрадна вокальна школа : навчальний посібник. Вінниця, 2006. 345 с.
6. Фейертаг В.Б. Джаз XX век. Спб.: Скіфія, 2001. 564 с.

Додаткова:

1. Дрожжина Н. В. Вокальне виконавство в системі музичного мистецтва естради: дис. ... канд. мистецтвознавства; ХДУМ ім. І. П.Котляревського. Харків, 2008. 186 с.

2. Мозговий М. П. Становлення і тенденції розвитку української естрадної пісні : автореф. дис... канд. мистецтвознавства: 17.00.01 – теорія та історія культури. Київ, 2007. 19 с.
3. .Музична естрада. Словник / Укладач В. М. Откидач. Харків: Видавець І.В. Якубенко, 2004. 445 с.
4. Хрестоматія для сольного співу. У трьох частинах. Київ. Музична Україна, 2006.
5. Stoloff B. Scat! Vocal improvisation techniques. Brooklyn, New York: Gerard and Sarzin Publishing Co., 2001. 128с.

10.ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. www.accujazz
2. uajazz.com
3. www.jazz.net
4. www.jazz-ru

Розробник: Писаренко Ю.В.

Гарант освітньо-професійної програми: Хананаєв С. В.